

פקודת מסילות הברזל [נוסח חדש], תשל"ב-1972 *

פרק א': פרשנות

הגדרות

1. בפקודה זו —

"חבילות" — כל חפץ או צרור המובלים ברכבות נוסעים או ברכב חירום המסיע נוסעים, לרבות מטען אישי ולמעט טובין ומשק חי;

"טובין" — סחורה וכלי רכב המובלים בקרונות משא שברכבות משא או שברכבות מעורבות, או ברכב חירום;

"מטען אישי" — כל חפץ הנדרש לשימוש או לנחותו האישית של נוסע ודרכם של נוסעים לשאתו עמו, לרבות צידה לדרך ולמעט סחורה וחפצים שלא נועדו לשימוש כאמור אלא למכירה, לצרכי עסק או מסחר או למטרה כיוצאת באלה;

"המנהל הכללי" — מי שהשר מינהו להיות המנהל הכללי של מסילות הברזל;

"משק חי" — בהמות, חיות, דגים ועופות שמותר להובילם ברכבות נוסעים, ברכבות משא, ברכבות מעורבות או ברכב חירום;

"נוסע" — מי שנוסע במסילת ברזל או נמצא בה בכוונה לנסוע בה;

"פקיד רכבת" — עובד המדינה הממלא תפקיד בקשר למסילת ברזל;

"רכב חירום" — רכב דרכים או אמצעי הובלה אחר המשמש בשירות חירום או לצרכיו;

"רכבת" — לרבות קטר, קרונוע וקרונות מנוע, בין שקרונוות או רכב מחוברים אליו ובין אם לאו;

"שירות חירום" — שירות שהמנהל הכללי מפעיל, מעסיק או מספק, כאמור בסעיף 3 (ב) (6);

"תעריף" — דמי נסיעה, דמי הובלה וכל היטל או תשלום אחר להסעת נוסעים או להובלת טובין, חבילות, מטען אישי או משק חי;

"השר" — שר התחבורה.

מסילת ברזל מהי

2. מסילת ברזל האמורה בפקודה זו (להלן — מסילה) היא כל מסילת ברזל המופעלת בידי המדינה, לרבות כל חלק ממנה שבכנייה וכל הרחבה עתידה, ולרבות —

(1) מקרקעין שבתוך גדרות או סימנים אחרים המציינים את גבול המקרקעין השייכים למסילה, ובאין גדרות או סימנים אחרים — המקרקעין שבתוך תחום של חמישה עשר מטרים מציר המסילה; ואם היתה המסילה על גבי סוללה או בתוך מחפורת — המקרקעין שבתוך תחום של חמישה מטרים לפחות משני צדי תחתית הסוללה או ראש המחפורת או שבתוך תחום של חמישה עשר מטרים מציר המסילה, הכל לפי המרוחק יותר;

* נקבע בנדרת החוקה חוק ומשפט של הכנסת ביום כ"ב באדר תשל"ב (8 במרס 1972) לפי סעיף 16 לפקודה סדרי השלטון והמשפט, תש"ח-1948; הצעת הנוסח פורסמה בהג"ח 22, עמ' 483.
נוסח חדש זה בא במקום —

(1) פקודת מסילות הברזל הממשלתיות, 1936: ע"ר 1936, תוס' 1, מס' 593, עמ' 109; ע"ר 1939, תוס' 1, מס' 877, עמ' 18; ע"ר 1941, תוס' 1, מס' 1154, עמ' 118; ע"ר 1946, תוס' 1, מס' 1536, עמ' 229; ס"ח 79, תשי"א, עמ' 226; ס"ח 251, תשי"ב, עמ' 114; ס"ח 415, תשכ"ד, עמ' 44;

(2) פקודת מסילות הברזל הפרטיות, 1936: ע"ר 1936, תוס' 1, מס' 593, עמ' 184.

- (2) קווי פסים, שלוחות והסתעפויות שמשמשים בהם לצורך מסילה או בקשר אליה;
- (3) תחנות, משרדים, מיגשות, בתי מלאכה, סדנאות, מכונות וציוד קבועים ושאר מיתקנים שהוקמו לצורך מסילה או בקשר אליה;
- (4) מעברות, אניות, סירות ורפסודות, המשמשות לצורך התנועה במסילה והן בבעלות המדינה או בשכירותה או בנייהולה;
- (5) קטרים, קרונות נוסעים, קרונות להובלת טובין ומשק חי וציוד אחר כיוצא באלה המשמשים לקיום התנועה במסילה;
- (6) כל רכב חירום וכל מיתקן המשמש בשירות חירום.

פרק ב': בניית מסילה ותחזוקתה

3. (א) בסעיף זה – סמכויות כלליות

”מבנה הנדסי” – משטח נטוי, קשת, מגהרה, מעביר מים, סוללה, מוביל מים, גשר, דרך, קו מסילת ברזל, שביל, צינור מים, צינור ביוב, תעלת ניקוז, מזח, ירכה, מחפורת או גדר; ”נהר” – לרבות נחל וערוץ.

(ב) ככפוף להוראות פקודה זו וכל חיקוק אחר כ-תחוקף לענין רכישת מקרקעין לצרכי ציבור, רשאי השר, לשם בניית מסילה, תחזוקתה והפעלתה, להסמיך את המנהל הכללי –

- (1) לבנות מבנים הנדסיים של קבע או של עראי במקרקעין, דרכם, מעליהם או מתחתיהם; בפסקה זו, ”מקרקעין” – לרבות רחוב, גבעה, עמק, דרך, מסילת ברזל, מסילת חשמלית, תעלת ניקוז, צינור מים, צינור גז, צינור נפט, תיל חשמלי, עמוד חשמל, תעלה, נחל, נהר ומים אחרים;
- (2) לשנות את נתיבו של נהר לשם בנייתם ותחזוקתם של מגהרה, גשר, מעבר או מיתקנים אחרים מעליו או מתחתיו;
- (3) להסות, להרחיב, להצר או לשנות, דרך קבע או דרך עראי, את נתיבו של נהר או של כביש, רחוב או דרך, להגמיכו או להגביחו, כדי להקל על ניתוכם ליד מסילה, מתחתיה או מעליה;
- (4) להתקין צינורות מים, צינורות ניקוז ותעלות ניקוז במקרקעין הסמוכים למסילה לשם הכאת מים אליה או סילוקם ממנה;
- (5) לבנות בתים, מחסנים, משרדים, חצרות, תחנות, נחשיות, מיגשות, בנינים, מבנים ומיתקנים אחרים ולהרכיב מכונות וציוד, לשנותם, לתקנם, להפסיק את השימוש בהם ולהחליפם כאחרים;

- (6) להפעיל, להעסיק או לספק שירותים כדרכים או בנתיבי הובלה אחרים, אם קיימת לדעתו שעת-חירום המחייבת זאת לשם תחזוקתה הנאותה של מסילה;
- (7) לעשות כל מעשה אחר הנחוץ לבניית מסילה, לתחזוקתה, לתיקונה ולשימוש בה.

4. לענין פקודה זו רשאי השר להסמיך את המנהל הכללי לשנות את המפלט או המקום של צינור להספקת מים, גז, נפט או אויר דחוס, לרבות צינור כיוון ותעלת ניקוז, או את מקומו של תיל חשמלי או עמוד חשמל, בכפוף להוראות אלה:

(1) הודעה על הכוונה לעשות את השינוי ועל מועד תחילת העבודה תינתן זמן סביר מראש למי שבדיו השליטה על הצינור, התיל או העמוד;

(2) מי שקיבל הודעה כאמור בפסקה (1) רשאי לשלוח אדם לפקח על העבודה; המנהל הכללי יבצע את העבודה להנחת דעתו הסבירה של האדם שנשלח כאמור, וייעשו סידורים להמשיך את הספקת המים, הגז, הנפט, האויר הדחוס או החשמל, או לקיים את הכיוון, בזמן ביצוע העבודה;

(3) הפעלת הסמכויות האמורות בסעיף זה לגבי תיל חשמלי תהיה כפופה גם להוראות כל חיקוק בדבר מפעלי חשמל שבתוקף אותה שעה.

5. (א) במקרה של מפולת או תקלה אחרת שקרתה, או שיש חשש שתקרה, בסוללה או במתפורת של מסילה או במבנה כיוצא בהן, רשאי השר להסמיך את המנהל הכללי להיכנס למקרקעין הסמוכים לאותה מסילה, כדי לתקן או למנוע תקלה כאמור או כדי לקבוע סידורי עראי להפעלת המסילה, ולעשות כל עבודה הנחוצה לענין זה.

(ב) בשעת הכרח רשאי המנהל הכללי להיכנס למקרקעין ולבצע עבודה. כאמור בלי הסמכה מוקדמת של השר; עשה המנהל הכללי כן, ימסור לשר, תוך שבעים ושתיים שעות לאחר הכניסה, חסקיר המפרט את מהות התקלה שקרתה, או שהיה חשש שתקרה, ואת העבודה שהיה צריך לעשותה.

(ג) מי שסבל נזק מחמת הפעלת הסמכויות הנתונות בסעיף זה זכאי לפיצויים על כן.

6. משנסללה מסילה יבנה המנהל הכללי ויקיים, לטובת בעליהם ותופשיהם של מקרקעין הסמוכים למסילה, מעברי חציה, גשרים, קשתות, מנהרות, נקבות, צינורות, כיוון נתיבי מים ושאר מעברים (להלן — התקני נוחות), מעל המסילה, מתחתיה, לצדיה או בכיוון אליה או ממנה, שלדעתו יש בהם, במספריהם ובממדיהם לפצות על כל הפרעה שגורמת המסילה לשימוש במקרקעין שבהם היא עוברת, או כדי לאפשר, ככל עת זרימת מים מן המקרקעין או אליהם באותה קלות, או בקרוב לה ככל האפשר, שהיתה קיימת לפני שנכנתה המסילה. הכל לפי הענין.

7. המנהל הכללי לא יידרש לבנות התקן נוחות כאופן העשוי להפריע לשימוש במסילה, ובכפוף להוראות פקודה זו ייבנה ההתקן כאופן שיגרום ככל האפשר פחות נזק או הפרעה לאנשים הנפגעים ממנו או שיש להם ענין באותם מקרקעין.

8. המנהל הכללי לא יידרש —

(1) לבנות התקן נוחות שבעליהם ותופשיהם של המקרקעין הסכימו לקבל, אף קיבלו, פיצויים תמורת ויתורם על ההתקן;

(2) להרחיב או להוסיף התקן נוחות לאחר שעברו שלוש שנים מיום שהמסילה נפתחה לתנועה ציבורית;

העתק צינורות
ועמודי חשמל

כניסה למקרקע
סמוכים למסיל

התקני נוחות

תנאים לבני
התקני נוחות

פטור מכניית
התקני נוחות

(3) לבנות התקן נחות לחציית דרך או נחל שכבר בנה להם התקן חציה אלא שהדרך או הנחל הוטו במעשהו או במחדלו של מי שבידו השליטה עליהם.

דרישה להתקנים
נוספים

9. היה הבעל או התופש של מקרקעין הנפגעים מן המסילה סבור שאין ההתקנים שנבנו לפי סעיף 6 מספיקים לשימוש נוח כמקרקעין, או רצתה רשות מקומית לסלול דרך ציבור רית או לעשות עבודות אחרות על פני המסילה, מעליה או מתחתיה, רשאים הם לדרוש מהמנהל הכללי לבנות על חשבונם התקנים נוספים שעל נחיצותם יוסכם ביניהם לכינו, ובאין הסכם – כפי שיאשר השר.

10. (א) עץ העומד קרוב למסילה ויש סכנה שיפול על המסילה ותופרע הנסיעה, או שהוא מפריע לראיית רכבות במפגש אפקי או בסיבוב או לראיית אות, רשאי המנהל הכללי להורות שיכרתהו או שיטפלו בו בדרך אחרת שתמנע את הסכנה או תסלק את ההפרעה.
(ב) היה העץ שכרתו או שטיפלו בו בדרך אחרת קיים לפני שנבנתה המסילה או הותקן האות, זכאי האדם המעונין בעץ לפיצויים.

סילוק עץ

11. (א) לא יבנה אדם בנין על מקרקעין הסמוכים למסילה תוך חמישים מטר מציר המסילה בלי רשות המנהל הכללי.

בניה בסמוך
למסילה

(ב) המנהל הכללי רשאי לא להתיר בנייתו של בנין כאמור העלול להפריע לראייתן של רכבות.

(ג) העובר על הוראת סעיף זה, דינו – קנס 750 לירות, ועליו לסלק את מה שנבנה כעבירה; לא עשה כן, רשאי המנהל הכללי להביא לסילוק הבנוי ולגבות את הוצאות הסילוק ממנו.

12. בנין או מבנה על מקרקעין הסמוכים למסילה, שהוא במצב של התמוטטות ועלול ליפול על המסילה, או שהוא מפריע לראייתן של רכבות, רשאי המנהל הכללי, בהרשאת השר, לדרוש מהבעל לסלקו, ואם לא עשה כן – לסלק אותו בעצמו; וכל מי שהוכיח שיש לו ענין כמה שסולק זכאי לפיצויים.

בנין מפריע
סמוך למסילה

13. (א) לא יגזר ולא יעביר אדם תיל חשמלי או תעלת ניקוז או צינור להזרמת גז, נפט, מים או אוויר דחוס; על פני מסילה או מתחתיה או מעליה, אלא אם ביקש לפני כן רשות לעשות את העבודה ומסר למנהל הכללי תכנית וידיעות כפי שדרש; העבודה תיעשה לפי דרישות המנהל הכללי לגבי מועד הביצוע ודרך הביצוע.

שירות ציבורי
החוצה מסילה

(ב) המנהל הכללי רשאי שלא להרשות למבקש לעשות את העבודה, ורשאי הוא לעשותה בעצמו על חשבון המבקש.

(ג) המנהל הכללי רשאי לדרוש שדבר שהונח או הועבר כאמור ברשותו יסולק או ישונה, אם ראה שנחץ לעשות כן למען פעולתה התקינה של המסילה, ובלבד שישולמו פיצויים.

14. בעל או תופש של מקרקעין הסמוכים למסילה או לטלגרף או לטלפון שעליה, המתכוון לגדוע או לפנות עצים על המקרקעין שלו, יודיע על כוונתו בכתב למנהל הכללי שבעה ימים מראש וינקוט אמצעי זהירות סבירים כפי שהמנהל הכללי ידרוש לשם הגנת המסילה, הטלגרף או הטלפון, ואם גרם נזק להם יהיה חייב בפיצויים.

גדיפת עצים
סמוך למסילה

נזק על ידי גצים

15. (א) המדינה לא תשא באחריות לנזק שנגרם ליבול, בין תלוש ובין מחובר, או למקרקעין חקלאיים, על ידי גצים או רמץ שפלט קטר המשמש במסילה, אם היבול או המקרקעין נמצאים בתחום שמונה מטרים מגבול המסילה, או אם הנזק נבע מתוך שבעל המקרקעין שכאותו תחום או תופשם עיבד מקרקעין בתחום האמור או שם עליהם עשב, קש או כל חומר לקיח אחר או הניח שיצטברו עליהם בין דרך צמיחה ובין בדרך אחרת.

(ב) אף במקרה אחר לא תשא המדינה באחריות לנזק שנגרם על ידי גצים או רמץ שנפלטו כאמור אלא אם הוכח שהמנהל הכללי לא נהג בזהירות סבירה למנוע את הפליטה.

(ג) "מקרקעין חקלאיים" לענין סעיף זה. — לרבות אדמת מרעה ומקרקעין המשמשים לחורשות, למטעים או למשתלות ולרבות גדרות שעליהם.

פרק ג': סדרי הסעה

16. (א) לא ייכנס אדם, לשם נסיעה, אל קרון המשמש במסילה, או אל אניית קיטור או כל כלי שיט אחר המשמש לקיום התנועה במסילה, אלא אם שילם מראש את דמי נסיעתו וקיבל כרטיס.

(ב) הרוצה לנסוע במסילה יקבל, עם תשלום דמי נסיעתו, כרטיס המציין את מקום המוצא ומקום היעד של הנסיעה שבעדה שולמו דמי הנסיעה.

(ג) הנוסע יציג לפי הדרישה את כרטיסו לפני כל פקיד רכבת שהוסמך כדין לבקר כרטיסים, וימסור לפי הדרישה את הכרטיס לפקיד רכבת שהוסמך כדין לאסוף כרטיסים.

(ד) המנהל הכללי רשאי לתת לאדם או לסוג בני אדם אישור, או שובר, לנסיעה חינם, במקום כרטיס, ולענין סעיף זה וסעיף 17 יראו את האישור או השובר ככרטיס.

17. (א) הנוסע ללא כרטיס, או שאינו מציג או מוסר את כרטיסו כאמור בסעיף 16, חייב לשלם את דמי הנסיעה, בעד המרחק שנסע כתוספת קנס שקבע השר בתקנות וכלכד; שלא יעלה על כפל דמי הנסיעה; בתקנות כאמור רשאי השר לקבוע נסיבות שבהן יהא אדם פטור מתשלום הקנס.

(ב) התעורר ספק בדבר המקום שממנו יצא הנוסע, יחושבו דמי הנסיעה מן המקום שממנו יצאה הרכבת או אניית הקיטור או כלי השיט האחר.

(ג) דמי הנסיעה וקנס לפי סעיף זה ישולמו לפי הדרישה לפקיד רכבת שהוסמך כדין לאסוף כרטיסים, ואם לא שולמו כן אפשר לגבותם כדרך שגובים קנס שהוטל על פי פקודה זו.

18. (א) בפרק זה להלן —

"טובין" — לרבות חבילות ומשק חי;

"רכבת" — לרבות אניית קיטור וכלי שיט אחר.

(ב) דמי נסיעה ודמי הובלה ששולמו בעד הסעה נוסעים או טובין ברכבת פלונית, יראו כאילו נתקבלו בתנאי מפורש שכאותה רכבת יהיה מקום לאותם נוסעים או טובין.

תנאים וסדרים לנסיעה והובלה

(ג) לא נמצא מקום לכל אותם נוסעים או טובין, תהיה עדיפות לנוסעים שרכשו כרטיסיהם למרחק הגדול ביותר, ומבין הנוסעים שרכשו כרטיסים למרחק אחד תהא עדיפות לפי סדר הרכישה; והוא הדין לענין טובין.

(ד) לחיילים בתפקיד, לאדם הנוסע בשירות המדינה, לשקי דואר ולדברי דואר תהיה עדיפות על פני הציבור להסעה במסילה, ללא התחשבות במרחק או בסדר האמורים בסעיף קטן (ג).

19. פקיד רכבת רשאי לסרב להוביל חבילה אם הוא חושד שיש בה דבר מסוכן או פוגעני, ורשאי פקיד רכבת לדרוש פתיחתה כדי לברר תכולתה, ורשאי הוא לעכב הובלתה של חבילה כאמור, אף אם נתקבלה להובלה על ידי פקיד רכבת אחר, עד שיברר להנחת דעתו את טיב תכולתה.

20. (א) נדרש אדם לשלם סכום המגיע בעד הובלת חבילות ולא שילם, רשאי המנהל הכללי לעכב אותן, כולן או מקצתן, ולמכור מהן במכירה פומבית כדי כיסוי הסכום האמור והוצאות העיכוב והמכירה, ובלבד שהודיע על כך לאותו אדם זמן סביר מראש.

(ב) אם כבר הוצאו החבילות מהמסילה, רשאי המנהל הכללי לנהוג כאמור בסעיף קטן (א) בחבילות של אותו אדם הנמצאות איתה שעה במסילה או שיגיעו לידי המנהל הכללי לאחר מכן.

(ג) יתרת דמי המכר לפי סעיף זה וחבילות שלא נמכרו, יימסרו לאדם הזכאי להן.

(ד) הוראות סעיף זה אינן גורעות מזכות המדינה להגיש תובענה על הפסד המגיע כאמור.

21. הובאו טובין למסילה לשם הובלה בה או שהובלו בה, רשאי פקיד רכבת לדרוש מבעלם או מהמטפל בהם למסור לו הצהרה מדוייקת בכתב, חתומה בידו, על תיאורם ומספרם או כמותם; הוראה זו לא תחול על מטען אישי.

22. טובין שהבעל לא הוציאם תוך זמן שקבע המנהל הכללי, רשאי המנהל הכללי, אם שוכנע שהדבר דרוש למניעת צפיפות יתירה לתנועה במסילה, לסלקם ולהחזיקם על חשבון הבעל במקום שיראה מתאים לכך, ובלבד שניתנה תחילה לבעל הודעה להוציאם כאמור; לא היו הבעל או מענו יודעים למנהל הכללי - יפרסם את ההודעה ברבים בדרך הנראית לו.

23. (א) לא יהא אדם זכאי לפיצויים בעד אבדן או היוק של חבילות שקיבל המנהל הכללי להובלה במסילה, אלא אם הוגשה תביעתו למנהל הכללי בכתב תוך חודש מיום שנתקבלו החבילות כאמור.

(ב) נלקחו החבילות מהמסילה והנשגר נתן עליהן, לפקיד הרכבת שמשר לו אותן, קבלה ללא הסתייגות, לא תקובל תביעה בשל נזק לחבילות.

24. לא תשא המדינה באחריות לאבדן או להיוק של חבילות אם בעל החבילות, או הממונה עליהן, נתן לגביהן תיאור כוזב בפרט מהותי התיאור הכוזב גרם במישרין או בעקיפין לאבדן או להיוק, ומכל מקום לא תהא המדינה אחראית בסכום העולה על שווי החבילות לפי התיאור הכוזב שניתן.

25. כתובענה נגד המדינה לפיצויים בעד אבדן או היזק של חבילות שנמסרו למנהל הכללי להובלה, אין על התובע להוכיח כיצד נגרם האבדן או ההיזק, אולם עליו להוכיח את שווי החבילות או את מידת הנזק.

26. לא יהא אדם זכאי להחזרת תשלום-ייתר ששילם בעד הובלת טובין במסילה, אלא אם הוגשה תביעתו למנהל הכללי בכתב תוך חודש מיום שנתקבלו להובלה.

פרק ד': עונשין

27. (א) פקיד רכבת שהיה במצב של שכרות בעת ששימש בתפקידו, או סירב למלא תפקידו או זנחו, או מילאו שלא כשורה, דינו - קנס 150 לירות.

(ב) אם מחמת טיב התפקיד היו הסירוב, הזניחה או המילוי שלא כשורה מסכנים את בטיחותו של נוסע או של אדם אחר הנמצא במסילה כדין, דינו של פקיד הרכבת - מאסר שנתיים או קנס 750 לירות.

28. העושה בהתרשלות וכלי הצדק כדין מעשה העלול לסכן את בטיחותו הוא או את בטיחותו של נוסע או של אדם אחר הנמצא במסילה, דינו - מאסר ששה חדשים או קנס 750 לירות.

29. (א) מי שבמזיד השליך או הפיל אבן או דבר אחר על רכבת או על רכב מסילה אחר, בדרך העלולה לסכן בטיחותו של אדם, דינו - מאסר שלוש שנים או קנס 3000 לירות; גרם המעשה חבלת גוף לאדם שברכבת או ברכב כאמור, דינו - מאסר חמש שנים.

(ב) מי שבמזיד השליך או הפיל מתוך רכבת או רכב מסילה אחר דבר היכול לפצוע אדם, דינו - מאסר חמישה עשר יום או קנס 75 לירות.

30. הגורם תאונה לרכבת או לרכב מסילה אחר, במעשה שלא כדין, בהפרת תקנות שהותקנו לפי פקודה זו, בהעדר מומנות או בהתרשלות, ויש בתאונה כדי לסכן בטיחותו של נוסע או של אדם אחר, דינו - מאסר שנה אחת או קנס 1,500 לירות.

31. העושה אחד מאלה ללא סמכות, דינו - מאסר שנה אחת או קנס 1,500 לירות:

(1) מניח או משליך על מסילה או לרחבה עץ, אבן או כל חומר או דבר אחר;

(2) מרים, מסיר, מרפה או עוקר פס, אדן או כל חומר או דבר אחר השייכים למסילה;

(3) מסוכב, מניע, פותח או מטה מסוט או כל מכונה אחרת השייכים למסילה;

(4) מפעיל, מראה, מסתיר, מסיר או מסב מיתקן איתות או אור שעל מסילה או בקרבתה;

(5) עושה למסילה כל דבר אחר המפריע לפעולתה או מעכב אותה או מסכן את בטיחותו של נוסע או של כל אדם הנמצא במסילה, גורם לעשיית דבר כאמור או מנסה לעשותו.

32. (א) העושה אחד מאלה, דינו – מאסר שלוש שנים או קנס 3,000 לירות:

(1) הורס במזיד או בהתרשלות חלק מחצרי המסילה או קרון, קטר או דבר אחר שבהם או כל חומר או דבר אחר השייכים למסילה, או מוציאם מכלל שימוש או פוגע בהם;

(2) מסיר חול, אבן, אדמה, או כל חומר אחר מגדה, מגשר, ממעביר מים, מקיר תומך או מנתיב המסילה או ממקרקעין שבקרכת מסילה, בדרך העלולה לסכן את יציבותו של נתיב המסילה;

(3) כורת עצים בדרך העלולה לסכן את הבטיחות של רכבות או של אדם ברכבת או עליה או לגרום נזק לנתיב המסילה.

(ב) העושה אחד מאלה במסילה, דינו – קנס 75 לירות:

(1) אוגד תילים או גדר תיל;

(2) משבר או הורס גדר או משוכה;

(3) עושה מעשה המזיק או העלול להזיק לגדר או למשוכה.

(ג) מי שבמזיד מטה נחל או תעלת ניקוז, או גורם בדרך אחרת שמים יזרמו על מסילה או שיזיקו לה בדרך אחרת, דינו – קנס 750 לירות.

33. אלה דינם קנס 75 לירות: תרשלות של ספק

(1) מי שהיה לו חוזה לספק למסילה לבנים, עצים, דלק או חומר דומה, או היה עובד בקשר לכך, ומתוך רשלנות הניח או הערים חומר כאמור בדרך לא בטוחה או לא זהירה;

(2) הטוען או פורק במסילה טובין, חבילות או משק חי בדרך לא בטוחה או לא זהירה העלולה לסכן את הבטיחות של רכבת או של אדם בה; כפסקה זו, חבילות – למעט מטען אישי.

34. החורש, הזורע, הנוטע או השותל במקרקעין בתחום מסילה או המעבדם בדרך אחרת בלא הסכמת המנהל הכללי, דינו – קנס 300 לירות. תחום מסילה בודת אדמה

35. (א) הקים המנהל הכללי שער לצדה של מסילה לשימושו או לנוחותו של אדם, והוא או אדם אחר פתח את השער, או חצה או ניסה לחצות את המסילה, או נהג או ניסה לנהוג עגלה, בקר, בעל חיים אחר או כל דבר אחר אל מעבר למסילה, בשעה שרכבת נמצאה בתחום ראייתו או בתחום שמיעתו, דינו – קנס 75 לירות. ציית מסילה שער

(ב) לא סגר אדם ולא הידק את השער כאמור בסעיף קטן (א) מיד לאחר שעברו בו הוא או עגלה, בקר, בעל חיים אחר או כל דבר אחר שבפיקוחו, דינו – קנס 75 לירות.

36. מי שהונג או ניסה להונות באחת הדרכים האלה, דינו – קנס 75 לירות: תרמית

(1) נסע או ניסה לנסוע במסילה בלי ששילם מראש את דמי נסיעתו;

(2) המשיך בנסיעתו ברכבת מעבר לתחנה ששילם דמי נסיעה אליה, בלי ששילם מראש את דמי הנסיעה הנוספת וכלי שקיבל מראש. הסכמתם של מנהל התחנה, הפקח, המבקר או בודק הכרטיסים של הרכבת;

- (3) נסע בקרון שכרטיס הנסיעה בו יקר מכרטיס הנסיעה שרכש;
- (4) ביודעין וכמויד נמנע או סירב לעזוב את הקרון כתחנה ששילם דמי נסיעה אליה;
- (5) העביר לאחר כרטיס שקיבל בין שהרוויח בכך ובין שלא הרוויח;
- (6) השתמש או ניסה להשתמש בכרטיס כתאריך או כרכבת שאין הכרטיס יפה להם;
- (7) ניסה להשתמש בדרך אחרת מתשלום דמי נסיעתו.

37. העושה אחד מאלה, דינו — מאסר חודש או קנס 75 לירות:

- (1) נמצא במסילה במצב של שכרות או משתמש בלשון תועבה או בכיטיימים פוגעים או גורם למטרד או עושה מעשה מגונה כלשהו או מפריע בדרך אחרת, כמויד וכלי הצדק כדין, לנחותו של נוסע במסילה;
- (2) בהיותו נוסע הוא מתעקש ונכנס לקרון או לתא השמורים לאחרים, או לקרון או לתא שיש בהם מלוא מספר האנשים שמותר להסיע בהם ואדם הנמצא בהם מתנגד לכניסתו;
- (3) נכנס בלי הצדק כדין לקרון או לחלק מקרון או לחדר או לתא שנתייחדו לנשים בלבד או לנשים וילדים או לשימוש אחר בלבד, והוא יודע שנתייחדו כאמור, או נשאר שם לאחר שהודע לו שהמקום נתייחד כאמור;
- (4) מעשן בתא שנתייחד ללא-מעשנים, בלי הסכמת הנוסעים האחרים בתא;
- (5) מעשן או יורק במסילה במקום שהדבר אסור;
- (6) משתמש או פוגע, ללא נימוק סביר או מספיק, כאמצעי שנועד לתקשורת בין הנוסעים לבין פקיד רכבת הממונים עליה;
- (7) נועל דלתו של תא, או מונע פתיחתה, בלי שהורשה לעשות כן;
- (8) לוקח כלב או בעל חיים אחר לתוך קרון נוסעים בלי רשות מפקיד רכבת;
- (9) נוסע, בלי רשות מפקיד רכבת, בקטר או בקרונו של הפקח או בכל קרון או רכב שלא נועדו לנוסעים, או על הגג, על המדרגות, על המדרכים או על כל חלק של קרון או רכב שלא נועד לנוסעים;
- (10) נכנס או מנסה להיכנס לקרון או יוצא או מנסה לצאת מקרון, כאשר הרכבת בתנועה או במקום שלא נועד לכניסת נוסעים לקרון או ליציאתם ממנו;
- (11) מניח את רגליו, או עומד, על מושב בקרון רכבת;
- (12) כתחנה שיש בה גשר להולכי רגל, או מנהרה, לשימוש בני אדם הרצים לחצות את המסילה — חוצה את המסילה שלא בגשר או במנהרה;
- (13) נוסע, מנסה לנסוע או נמצא במסילה, כשהוא חולה במחלה מידבקת, בלי רשות מפקיד רכבת;
- (14) נכנס למסילה כמויד בלי רשות מפקיד רכבת;
- (15) מסיר מוט, יתד או סימן אחר שהושמו לאורך קו מסילה או כסמך אליו לשם קביעתו, ציונו או סימונו;
- (16) רוכל במצרך במסילה בלי שהשיג את הסכמתו של פקיד רכבת;
- (17) בהיותו במסילה ספגל או נוהג ברכב או בבהמת משא, אינו מציית להוראה סבירה של פקיד רכבת שהורשה לכך כדין;

- (18) מפריע לפקיד רכבת או מעלב אותו, כמזיד, בכיצוע תפקידו, או מפריע לאדם העוסק כדין בהתוויית קו מסילה;
- (19) מסיר או משחית הודעה שהוצגה במסילה ברשות או פוגע בה בדרך אחרת, או מציג הודעה במסילה בלי רשות;
- (20) מוכר או מפיץ במסילה חומר תועבה או חומר מגונה או מסית;
- (21) מנסה לרכוש לקוחות במסילה, מכות היותו מדריך או מכוח היותו טוכן של מלון או של עסק הסעה, בלי רשות מפקיד רכבת.

38. הנושא במסילה דבר מסוכן או פוגע, או מוסר דבר כאמור להובלה בלי להצהיר בכתב במפורש מה טיבו, דינו – קנס 750 לירות, והוא יהיה אחראי לכל אכדן, חבלה או נזק שנגרמו מחמת שהובא הדבר אל המסילה.

דברים מסוכנים,
נשיאתם ומשלוחם

39. מי שבמזיד רוכב על בהמה, אופניים, עגלה או רכב אחר, או נוהג בהם, על מסילה, או חוצה מסילה כאמור במקום שלא נועד לחציה, דינו – קנס 75 לירות.

נהיגה
במסילה

40. (א) נמצאו בעלי חיים תועים במסילה, דין בעליהם – קנס 7.50 לירות בשל כל בהמה גסה וקנס 3.75 לירות בשל כל בהמה דקה או בעל חיים אחר.

דרימה תועה

(ב) פקיד רכבת שמצא בעל חיים תועה במסילה בלי השגחה רשאי לנהוג אותו לתחנת המשטרה הקרובה או לעכב אותו בקרבת מקום עד שישולמו הוצאות החזקתו והאכלתו וכל קנס שיוטל על בעליו לפי סעיף קטן (א).

(ג) בעל חיים שעוכב כאמור ולא נדרש תוך עשרה ימים מיום שנתפס, רשאי כל פקיד רכבת שדרגתו אינה נמוכה ממנהל תחנה למכור אותו; מדמי המכר ינוכו הוצאות ההשגחה על בעל החיים, האכלתו ומכירתו וכן הקנס, הכל כפי שיקבע בית המשפט, והיתרה תחזור לבעל לפי דרישתו.

(ד) נמצא שאי אפשר להשתלט על בעל החיים או שהוא חולה במחלה חמורה, רשאי פקיד רכבת שדרגתו כאמור בסעיף קטן (ג) להשמירו, ואין השמדתו מוגעת מהאשים את הבעל לפי סעיף קטן (א).

41. (א) המניח עשב, קש או כל חומר לקיח אחר או הנותן שיצטברו, בין דרך צמיחה בין בדרך אחרת, תוך שמונה מטרים מגבול מסילה, דינו – קנס 75 לירות.

חומר לקיח
בקרבת מסילה

(ב) בעל מקרקעין או תופשם תוך התחום האמור, המרשה הנחה או הצטברות, של חומר לקיח על המקרקעין שלו או שביודעין לא הסיר חומר לקיח שהונח או שהצטבר עליהם, דינו – קנס 75 לירות.

(ג) סעיף זה לא יחול במקרה שהובא חומר לקיח למסילה בהתאם לתקנות מסילות הכרזל.

42. מי שנדרש למסור הצהרה לפי סעיף 21 ולא עשה כן, או שנתן הצהרה כוזבת, דינו – קנס 75 לירות.

הצהרה כוזבת

43. גביית קנס בשל עבירה שנעברה לפי פקודה זו לא תפגע בזכות המדינה לגבות דמי נסיעה או פיצויים, ובית המשפט המרשיע אדם בשל עבירה, כאמור רשאי לצוות עליו לשלם דמי נסיעה, או פיצויים בשל נזק שגרם, בלי שהמדינה תצטרך להגיש תובענה אזרחית לכך.

תשלום קנס
אינו פוטר

44. העובר עבירה לפי סעיף 37 או המוסיף לעבור עבירה כאמור אחרי שהתרה בו פקיד רכבת לחדול, רשאי פקיד רכבת או שוטר לסלקו ממסילה.

45. פקיד רכבת החושד שאדם עבר עבירה רשאי לדרוש ממנו למסור לו את שמו ומענו; סירב האדם לעשות כן, רשאי פקיד הרכבת לעצרו וכל זמן שהוא עצור כאמור יראו כאילו הוא במשמורת כדין.

46. העובר עבירה לפי פקודה זו, רשאי פקיד רכבת או כל אדם שפקיד רכבת קרא לעזרתו, או שוטר, לעצור אותו כדין בלא צו מעצר; אדם שנעצר כך יוכא כהקדם לתחנת המשטרה הקרובה כדי שיהגו בו כחוק.

פרק ה': שונות

47. לא יבנה אדם, לא יפעיל ולא יקיים מסילת ברזל מכספים פרטיים אלא אם הפקיד לפני כן תכנית לכך אצל המנהל הכללי של משרד התחבורה.

48. לא תיפתח מסילת ברזל פרטית לשימוש הציבור אלא אם בעלה הודיע לשר על כוונתו לפתוח אותה לשימוש כאמור ופקיד שמינה השר ערך בה בקורת והודיע שלדעתו לא תהיה פתיחתה כרוכה בסכנה לציבור.

49. השר רשאי למנות מועצת הרכבת, לייעץ לו בענינים הנוגעים למסילות ברזל; חבריה יהיו עובדי המדינה ואנשים אחרים שיראה אותם מתאימים.

50. כל תוכנה ואישום שאפשר להגיש לפי פקודה זו נגד אדם בשל מעשה, מחל או נסיון — להוציא אישום לפי סעיפים 27 עד 35 — יוגשו תוך שלושה חדשים אחרי האירוע נושא החלונה.

51. כל בקשה, כתב תביעה, הודעה או מסמך אחר שיש חובה או רשות להמציאם למדינה לפי פקודה זו יכול שיומצאו במסירה במשרד הראשי של המנהל הכללי או במשלוח אליו בדואר רשום.

52. (א) המנהל הכללי יתן לשר דין וחשבון על כל תאונה שאירעה במהלך התנועה הציבורית במסילה, בין שהיתה בה חבלת גוף ובין שלא היתה.
(ב) דין וחשבון לפי סעיף זה יינתן כמועדים, בצורה ובדרך שהורה השר.

53. פקודה זו תוצג בכל תחנת רכבת דרך קבע במקום בולט.

54. לא ייעצר פקיד רכבת בעת מילוי תפקידו עד שניתנה למנהל הכללי הודמנות למצוא לו מחליף אלא אם הואשם בעבירה שדינה מאסר עשר שנים או יותר.

55. אחריותו של אדם לפי פקודה זו לא תגרע מאחריותו הפלילית בשל המעשה לפי כל הוראה בדיני העונשין, ובכלבד שלא ייענש אדם פעמיים בשל עבירה אחת.

56. השר רשאי להתקין תקנות לענינים אלה, ובכל תקנה רשאי הוא להורות שעל המספר אותה יוטל קנס שלא יעלה על 30 לירות:

- (1) הסדרה דרך כלל של ניהול המסילה והשימוש בה;
- (2) הגדרת סמכויותיו של המנהל הכללי;
- (3) ההרכב, הסמכויות וסדרי העבודה של מועצת הרכבת;
- (4) הקמת קרן קנסות מקנסות שהוטלו על פקדי רכבת;
- (5) הובלת מכתבים במסילה;
- (6) הבטחת השמירה על נכסי המדינה במסילה.

57. (א) בכפוף לתקנות שהתקין השר לפי סעיף 56, רשאי המנהל הכללי להתקין -

- (1) תקנות לצורך הפעלת מסילה;
 - (2) חוקי עזר לענינים אלה:
- (א) תנאי נסיעה, לרבות תנאי האחריות בשל חבלה לנוסעים ודמי הנסיעה שישלמו הנוסעים;
- (ב) תעריף, סיווג ותנאים להובלת טובין, חבילות, משק חי או כל חפץ אחר המובל במסילה, לרבות אחריות בעד אבדנם, נזקם או טעות במסירתם וקביעת חפצים שיראו אותם כמסוכנים;
- (ג) תעריף ותנאים להחסנתם ושמירתם של טובין, חבילות או משק חי ולשירותים שונים אחרים;
- (ד) הסדרי שירות חירום, תנאים שיתולו עליו, וכל ענין הכרוך בכך.

(כ) לא יהיה תוקף לתקנות או לחוקי עזר שהתקין המנהל הכללי אלא באישור השר, אולם לא יהיה צורך באישור כאמור לחוקי עזר הבאים ליתן הנחות מן התעריף שנקבע לפי סעיף זה, אם ראה המנהל הכללי כי מתן הנחה כאמור יביא לפיתוח התנועה ויהיה לטובת המסילה והמסחר, ובלבד שלא יתן לאדם יתרון שאינו מוצדק.

(ג) כל תקנה וחוק עזר שהתקין המנהל הכללי יהיו פתוחים לעיון כל אדם ללא תשלום, ככל עת סבירה ובכל תחנת רכבת.

יעקב ש' שפירא
שר המשפטים

לוח השוואה

הסעיף החדש	הסעיף הקודם	הסעיף החדש	הסעיף הקודם
37	23	פקודת מסילות הברזל הממשלתיות. 1936 :	
43	24	שם	1
44	(1)25	2, 1	2
45	(2)25	49	3
38	(1)26	3	(1)4
19	(2)26	4	(2)4
39	27	5	5
40	28	6	(1)6 (א), (ב)
41	29	7 רישה	(1)6 תנאי (ו) רישה
15	30	(1)8	(1)6 תנאי (ו) סיפה
46	31	(3), (2)8	(1)6 תנאים (וו), (ויו)
50	32	7 סיפה	(2)6
25	33	9	7
23	34	13	8
24	35	10	9
20	36	11	(1)10
21	37	12	(2)10
42	38	14	11
26	39	51	12
22	39 א	52	13
56	40	27	14
53	41 רישה	28	15
(ג)57	41 סיפה	29	16
(ב), (א)57	42	30	17
54	43	31	18
55	44	32	(3)-(1)19
הושמט	45	33	(4)19
		34	(5)19
		35	(6)19
		16	(1)20
		17	(3), (2)20
		18	21
		36	22
פקודת מסילות הברזל הפרטיות. 1936 :			
שם	1		
47	2		
48	3		

